

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 38. 084/2014/6. szám

A Kúria a Lomnici Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: Dr. Ifj. Lomnici Zoltán ügyvéd) által képviselt **Felperes (cím)** felperesnek a Dr. ... jogtanácsos által képviselt Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség (1016 Budapest, Mészáros utca 58/A.) alperes ellen kutatási engedély ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. július 8. napján kelt 3.K.27.354/2013/10. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 11. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.27.354/2013/10. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

Az alperes a 2013. szeptember 16. napján meghozott határozatával helybenhagyta az elsőfokú hatóság határozatát, melyben elutasította Esztergom Város külterületén, a Duna-Ipoly Nemzeti Park fokozottan védett területén nyílt „Ajándék-barlang” kutatására beadott engedély iránti kérelmet.

Az elutasítást a 13/1998.(V.6.) KTM rendelet (a továbbiakban: KTM rendelet) 12.§ (2) bekezdésére alapította, figyelemmel arra, hogy a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága (a továbbiakban: Igazgatóság) 2013. június 17-én úgy nyilatkozott, hogy nem adja meg a vagyonkezelői hozzájárulást a kutató tevékenységhez a felperesi egyesület számára.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adott. Az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra és új határozat

hozatalára kötelezte.

Az ítélet indokolásában idézte a KTM rendelet 12.§ (1) bekezdését, amely a barlang látogatásához írta elő a vagyonkezelői hozzájárulás szükségességét. Levezette, hogy ezt a jogszabályhelyet módosította az 53/2013.(VII.11.) VM rendelet 10.§ (1) bekezdése 2013. július 19-i hatállyal. Részletesen idézte még a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 51.§ (1) és (3) bekezdéseit, valamint a (4) bekezdés rendelkezését. Mindezekből levonta azt a következtetést, hogy a jelen eljárásra még a módosítás előtti KTM rendelet 12.§ (1) bekezdése az irányadó, de még a módosítás sem teszi a barlangok kutatásához feltételként a vagyonkezelői hozzájárulást, hiszen a módosítás előtt és a módosítás után is a barlangok látogatását kötötte a jogszabály vagyonkezelői hozzájáruló nyilatkozathoz. Hangsúlyozta a bíróság, hogy a Tvt. sem teszi kötelezővé a vagyonkezelői hozzájárulást a barlangok kutatásához, az csak a látogatás feltétele. Az alperes és az elsőfokú hatóság által hivatkozott Tvt. 23.§ (2) és 24.§ (1) bekezdése pedig tulajdonképpen a természetvédelmi területté nyilvánítás feltételeit tartalmazza, nem mondja ki, hogy a barlangkutatási engedélyhez vagyonkezelői hozzájárulás lenne szükséges.

Mindezekből azt a következtetést vont le a bíróság, hogy az alperes és az elsőfokú hatóság a jogszabály helytelen értelmezése alapján hozott döntést, így a határozatok jogellenesek. A megismételt eljárásra előírta, hogy a hatóságnak figyelemmel kell lenni arra a jogszabályi értelmezésre, amelyet a bíróság az ítélet indokolásában kifejtett.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását kérte, a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275.§ (4) bekezdése alapján. Jogszabálysértőnek tartotta, hogy bár az alperes a határozatát a KTM rendelet 12.§ (2) bekezdésére, valamint a Tvt. 51.§ (1) és (3) bekezdéseire alapította, ennek ellenére a bíróság az ítéletében csupán a KTM rendelet 12.§ (1) bekezdéséről fejti ki az álláspontját, a 12.§ (2) bekezdését még csak meg sem említi.

Hangsúlyozta, hogy a KTM rendelet 12.§ (2) bekezdése kógens szabály, a vagyonkezelői hozzájárulás beszerzése kötelező eleme az engedélyezés folyamatának. A vagyonkezelő, mint a tulajdonosi jogok gyakorlója, részt kell, hogy vegyen a vagyonkezelésbe adott országos jelentőségű természeti területeken zajló eseményekhez és azok használatához kapcsolódó engedélyezési eljárásban. A bíróság ítéletének a Tvt. 23.§ (2) és a 24.§ (1) bekezdéséhez kapcsolódó megállapításaira előadta, az, hogy a KTM rendelet 12.§ (2) bekezdése nem teljesen egyértelműen fogalmazza meg azt, hogy a vagyonkezelői hozzájárulás a barlangkutatási engedélyezési eljárás kötelező eleme, még nem jelenti, hogy ne kellene figyelembe venni.

Ezt támasztja alá a KTM rendelet 18/E.§ (4) bekezdésének d) pontja is, melyet az 53/2013.(VII.11.) VM rendelet 20.§-a módosított 2013. július 18-án. Ez a jogszabályhely is indirekt módon kimondja, hogy a barlangkutatói engedélyt vissza kell vonni, ha az Igazgatóság a vagyongazdálkodói hozzájárulását visszavonta.

Vitatta az ítéleti megállapításokat a felperes és a másik kutatói engedélyt kérő egyesület viszonyára. Tévesnek minősítve azt az ítéleti megállapítást, hogy mindvégig közösen kutattak a két egyesület, mert valójában a másik egyesület nem kívánt tovább közösen kutatni a felperessel. Ezt követően nyújtotta be a felperes az engedély megszerzése iránti kérelmet a Felügyelőségre, mely engedélykérelmet a Felügyelőség elutasított, ugyanis az Igazgatóság a vagyongazdálkodói hozzájárulást nem adta meg.

Mindezekből következően állította, hogy a bíróság az ítéletében figyelmen kívül hagyta a KTM rendelet 12.§ (2) bekezdését.

A felperes kérte a felülvizsgálati ellenkérelemben az ítélet hatályában tartását.

Álláspontja szerint a bíróság nem hagyta figyelmen kívül a KTM rendelet 12.§ (2) bekezdését, abból következően, hogy a Tvt. 51.§ (1), (3) és (4) bekezdéseire alapítottan megállapította, hogy ezek a jogszabályhelyek sem teszik a barlangkutatói engedély megadásának feltételéül a vagyongazdálkodói hozzájáruló nyilatkozatot. Lényegében megismételte a korábbi nyilatkozataiban foglaltakat.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

A Kúria rámutat, hogy a felperes keresete alapján az elsőfokú bíróságnak elsődlegesen arról kellett volna döntenie, hogy a kutatói engedély megadása köthető-e a vagyongazdálkodói hozzájárulásához, és a kérelem elbírálásánál milyen jelentősége van a vagyongazdálkodói jogokat gyakorló Igazgatóság döntésének.

Az ügyben az elsőfokú hatóság és az alperes is - helyesen - a KTM rendelet 2013. július 19-e előtt hatályos 12.§ (2) bekezdésében foglaltakra alapozta a döntését, mivel a kérelem 2013. május 23-án került előterjesztésre és az elsőfokú eljárás a 2013. július 15-én meghozott határozattal zárult. A felperes keresetében azt kifogásolta, hogy a hatóság nem utasíthatja el a kutatói engedély kérelmet amiatt, mert az Igazgatóság, mint vagyongazdálkodó, a tulajdonosi jogok gyakorlója a kutatáshoz nem adott hozzájárulást. Az elsőfokú bíróság az alperes határozata jogszerűségének megítélésével kapcsolatban tévesen hivatkozott a Tvt. 51.§ (1), (3) és (4) bekezdésére, és az ezekkel összefüggő KTM rendelet 12.§ (1) bekezdésére. Nem volt jelentősége a perben annak, az elsőfokú

bíróság által hangsúlyozott jogszabályi rendelkezésnek, hogy azok a barlang látogatását kötik a vagyonkezelői hozzájárulás megadásához, a barlangkutatása iránti engedélyt nem.

A Kúria megítélése szerint az alkalmazandó jog tekintetében egyértelmű szabályozást adott a KTM rendelet 12.§ (2) bekezdése. E jogszabály értelmében a természetvédelmi hatóság a Tvt. 51.§-ának (1) és (3) bekezdésében meghatározott tevékenységekre vonatkozó, így a barlangban végzendő kutatáshoz szükséges (Tvt. 51.§ (3) bekezdés a) pontja) kérelemről döntés előtt kötelezően beszerzi az Igazgatóság vagyonkezelői hozzájárulását.

A felperes tévesen hivatkozott keresetében a KTM rendelet 12.§ (2) bekezdésének hatályon kívül helyezésére, mert az 58/2013.(VII.11.) VM rendelettel elvégzett módosítások jelen ügyben nem alkalmazandók.

Mivel az átmeneti és záró rendelkezések között a jogszabály rendelkezik arról is, hogy a barlangok kutatásának egyes feltételeiről szóló 13/1998.(V.6.) KTM rendelet módosításáról szóló 58/2013.(VII.11.) VM rendelettel (a továbbiakban: R2.) megállapított rendelkezéseit az R2. hatályba lépésekor folyamatban lévő elsőfokú vagy megismételt eljárásokban is alkalmazni kell. Az elsőfokú eljárás az R2. hatályba lépése előtt lezárult.

E jogszabály előírása alapján az elsőfokú hatóság döntésénél - a korábbi szabályok szerint - tehát egyértelműen be kellett szerezni a vagyonkezelő hozzájárulását a barlangszakasz kutatásához, annak hiányában a kutatás nem volt engedélyezhető.

A hatóság eljárásában a fentiek szerinti kógens szabályok alkalmazására került sor, melyet az elsőfokú bíróság tévesen értékelte, és a felperes pedig alaptalanul vitatott.

Ebből következően a hatóságnak nem kellett vizsgálni azt, hogy a vagyonkezelő miért az adott döntést hozta, és nem volt mérlegelési lehetősége arra, hogy elfogadja-e a vagyonkezelő döntését, vagy nem.

Ezért súlytalan az ügy elbírálása szempontjából a többi felülvizsgálati kérelmi hivatkozás, és azt azt vitató ellenkérelmi hivatkozás is.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperes megalapozatlan keresetét elutasította a Pp. 339.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában.

A pervesztes felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3), (5) és (6) bekezdései alapján állapította meg a felülvizsgálati eljárásban

kifejtett munkára tekintettel.

Az alperest az elsőfokú eljárásban szervezeti képviselő képviselte, részére perköltség a Pp. 75.§ (3) bekezdése alapján nem jár.

A pervesztes felperes az 1990. évi XCIII. törvény 5.§ (1) bekezdés d) pontja szerint teljes személyes illetékmentes, ezért a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján a kereseti és a felülvizsgálati illetéket az állam viseli. A kereseti és a felülvizsgálati illeték összegét a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor hatályos, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43.§ (3) bekezdése és 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg a Kúria.

Budapest, 2015. február 25.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Krajcsovics Józsefné Dr. Illés Ibolya s.k. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika s.k. bíró